

Inbreng Raadsvoorstel Definitieve vvgb Windpark Agro-wind, 18 februari 2020

Mevrouw de Voorzitter,

Over het dossier Windpark Agro-Wind is de voorbije jaren al zo veel gezegd dat het lastig is argumenten en overwegingen toe te voegen die nog niet ter tafel zijn gebracht. Tijdens een van de laatste vergaderingen onder het voorzitterschap van uw voorganger mocht ik namens onze fractie een flinke duit in het zakje doen. In een stevig betoog werden onze argumenten en overwegingen over het voetlicht gebracht waarom een deel van onze fractie wel en een ander deel niet het collegevoorstel kon steunen om de voorlopige verklaring van geen bedenkingen af te geven. Dit was een doorwrocht betoog dat, zo hoorden we na afloop, in de *Handelingen* van de Tweede Kamer niet zou misstaan. Maar voor Reusel was het té doorwrocht. Want de fractie Samenwerking Reusel – De Mierden werd na afloop door zowel de hond als de kat gebeten. Jammer en spijtig. Maar dit is nu eenmaal een dossier waar het onmogelijk is om iedereen tevreden te stellen.

De in de vergadering van 12 november 2019 ingebrachte argumenten en overwegingen gelden nog steeds. Omwille van de tijd en het uithoudingsvermogen van de collega's, het college en de ambtelijke ondersteuning en de aanwezigen op de publieke tribune ga ik niet alles herhalen, maar vat ik de standpunten kort samen. Evenals tijdens genoemde raadsvergadering en zoals aangekondigd tijdens de commissievergadering van twee weken geleden, komt de fractie Samenwerking Reusel – De Mierden niet met een eensluidend standpunt. Een deel van de fractie kan het voorstel van het College van B&W steunen. Behalve het gegeven dat het voorstel goed in elkaar steekt en aan alle procedurele randvoorwaarden voldaan wordt, zijn voor hen zijn de voordelen legio. Hierbij moet op de eerste plaats gedacht worden aan de zeer belangrijke stap die gezet wordt op het thema van de komende decennia: de energietransitie die noodzakelijk is voor het realiseren van een samenleving waarin duurzaamheid een sleutelbegrip is. Maar er spelen ook andere motieven een rol. Zo moet de structurele financiële injectie die dankzij het omgevingsfonds in de lokale gemeenschap gepompt wordt, niet onderschat worden. Daarnaast zijn er nog andere financiële voordelen die direct of indirect aan de gehele gemeenschap ten goede komen. Daarvoor kunnen en mogen we de ogen niet sluiten. Tevens is deze groep raadsleden van onze fractie van mening dat dit voorliggende initiatief uiteindelijk uitgebreid en zorgvuldig is getoetst op juridische grondslagen voor wat betreft mogelijke hinder, waarbij ze wel een aanvullende voorwaarde willen stellen. Op dit laatste kom ik later in mijn betoog terug.

Een ander deel van fractie Samenwerking Reusel – De Mierden heeft wat meer reserves tegen het plan. Deze fractieleden zijn niet tegen windturbines; ook niet tegen windturbines in Reusel-Zuid. Wel hebben zij moeite met het aantal en met de voorgestelde hoogte van de te realiseren windturbines. De twijfel over de wenselijkheid van het door Windpark Agro-Wind Reusel B.V. ingediende plan om elf windturbines te bouwen in Reusel-Zuid is door het eindoordeel van de Commissie MER eerder toe- dan afgenomen. Tijdens de commissievergadering heb ik al aangegeven dat de samenstellers van dit toetsingsadvies er niet om heen draaien. Op pagina 1 valt ze meteen met de deur in huis als ze stelt dat ze de gemeentebrede locatieonderbouwing in het MER nog niet compleet vindt. Zij kan daarom op dit moment het milieubelang nog niet volwaardig laten meewegen bij het toetsingsadvies. Dat zijn harde woorden waaraan niet zomaar voetstoots voorbij gegaan mag worden.

Daarnaast frappeerde het ons dat op verschillende plaatsen melding gemaakt wordt van het unieke karakter van het Windpark Agro-Wind in Reusel-Zuid. Op pagina 1 wordt opgemerkt dat dit plan een

van de eerste projecten is waar windturbines in en nabij bos gerealiseerd moeten worden. De hooggeleerde specialisten die over de milieueffecten moeten rapporteren heffen de handen ten hemel omdat zij de mogelijke gevolgen om die reden nog niet durven voorspellen. Deze zouden kunnen meevallen, maar evengoed zwaar kunnen tegenvallen. Ik wees er bij die gelegenheid al op dat in het toetsingsadvies opvallend vaak het woord 'kennisleemte' voorkomt.

Een derde opmerkelijke passage in het toetsingsadvies is dat de deskundigen vraagtekens plaatsen bij de inputwaarde van het industrielawaai. Letterlijk schrijven ze: deze 'lijken de commissie niet realistisch'. Door dit gegoochel met cijfers zou zo maar eens naar een gewenste uitkomst toegerekend kunnen worden. Getallen als een belangrijk ingrediënt van 'selffulfilling prophecy'. Door het toetsingsadvies zijn deze leden van de fractie Samenwerking Reusel – De Mierden gesterkt in hun overtuiging dat het ideale scenario een plan is dat uitgaat van het voorkeursalternatief met negen in plaats van elf turbines. Hierbij zouden de twee turbines ten noorden van de Burgemeester Willekenslaan niet gerealiseerd worden (voor degenen die liever in cijfers denken: de nummers 1.4 en 2.4). Dit getal komt ook wat dichterbij in de buurt van de opdracht die de gemeenteraad in 2017 heeft verstrekt: onderzoek de haalbaarheid van een windpark met acht turbines. Maar 'liever-koekjes' worden óók in het gemeentehuis van Reusel – De Mierden niet gebakken. Mijn vader zaliger dacht een halve eeuw geleden nog dat de bakkerij van 'liever-koekjes' in Den Bosch stond; inmiddels weet ik dat dit een onjuiste aanname is. Maar wij hebben niets te willen of te vinden van een plan dat uitgaat van het realiseren van negen turbines. Want dat voorkeursalternatief ligt niet op tafel. Deze frictie tussen wensbeeld en realiteit brengt ons in een moeilijke, bijna onmogelijke spagaat. Op 19 december 2017 werd bij de beraadslagingen over de motie waarin de gemeenteraad het licht op oranje knipperend zette om de haalbaarheid van acht turbines te onderzoeken, door de toenmalige portefeuillehouder met de hand op het hart benadrukt: u krijgt nog volop de gelegenheid uitspraken te doen over het aantal, de hoogte en de situering van de windturbines. Mevrouw de voorzitter: tot onze teleurstelling – bij sommigen is 'verbittering' een meer adequate karakterisering van de gemoedstoestand – deze mogelijkheid is ons in formele zin nooit geboden. In extremis: die kans hebben we nu. In die zin dat we 'ja' of 'nee' tegen elf kunnen zeggen.

En degenen die 'nee' zouden willen zeggen, hebben een volgend bijkomend probleem. Zoals tijdens de vergadering van 12 november ook al is ingebracht wringt hier de schoen. Nadat ik had toegelicht dat het beoordelen van de MER te veel een technisch geneuzel en vooral een kwestie van het afwerken van een afvinklijstje is, gaf ik aan dat wij de helicopterview node missen. Ik citeer nu uit onze inbreng van 12 november: 'Of in gewoon Nederlands geformuleerd: kijk over de grenzen van het eigen vakgebied heen en durf uitspraken te doen die verder gaan dan objectieve lijstjes die zich laten comprimeren tot overzichten met een schaallengte van 1 tot 10. Wij hadden liever gezien dat achter de afkorting van MER óók een andere definitie had gestaan: niet alleen 'milieu-effect-rapportage' maar óók 'maatschappelijke-effecten-rapportage'. Helaas valt dit laatste buiten de scope van de MER. Waarschijnlijk om de simpele reden dat dit zich niet laat vangen op een afvinklijstje en meetbaar valt te maken op een scorelijst met een schaallengte van 1 tot 10. Wij vinden dit een ernstige omissie en legt een onevenredige druk op de schouders van lokale politici. Tenminste als zij dit een zwaarwegend element vinden bij hun afwegingen van nut, noodzaak en wenselijkheid van plannen als waarover we vanavond een knoop moeten doorhakken.' [einde citaat]

Maar helaas: de gemeenteraad moet zich concentreren op de ruimtelijke component van de aanvraag. In het toetsingsadvies wordt wat dit betreft de kerk keurig in het midden gehouden. Ook de provincie – normaal gesproken recht in de leer – stelde zich met betrekking tot de natuurtoetsing en de daarmee samenhangende natuurcompensatie uitermate soepel en meegaand op. Daarom rest

er slechts een schamel hoopje munitie om het standpunt te verdedigen dat het wenselijk ware dat ten noorden van de Burgmeester Willekenslaan geen windturbines gerealiseerd zullen worden. Toch ziet een deel van de fractie Samenwerking Reusel – De Mierden op dit moment geen reden om deze stelling zo maar voetstoots op te geven. Enerzijds om in dit gebied toekomstige andere ontwikkelingen mogelijk te maken (zoals toerisme, intensieve dierhouderij, extensieve akkerbouw of natuurontwikkeling). Maar deze groep raadsleden kent bij haar afweging aan de belangen van de omwonenden een hogere prioriteit toe. Volgens de op de tekentafels berekende modellen blijft alles binnen de wettelijke normen. Maar, zoals al vaker door ons ingebracht, dat zijn modellen, verwachtingen, aannames. Theorie dus. Omdat turbines van deze omvang nog nergens op Nederlandse bodem staan, weet niemand wat de consequenties in de praktijk zullen zijn. Die zouden zo maar anders kunnen uitpakken dan de ingenieurs inschatten. Daarom hebben wij een motie voorbereid om het risico tot een minimum te beperken dat wij – en de omwonenden in het bijzonder – op termijn voor een voldongen feit worden geplaatst. Collega Marc Lauwers, die deze motie heeft voorbereid, zal deze, afhankelijk van het verdere verloop van de beraadslagingen in eerste termijn, eventueel tijdens de tweede termijn indienen en toelichten.

Resumerend een korte puntsgewijze opsomming van de bezwaren tegen het door Windpark Agro-Wind ingediende plan:

- Twijfel of de direct omwonenden die geen deel uitmaken van de VHTAC overlast van de windturbines zullen ondervinden. Om dit risico te minimaliseren is er een voorkeur voor realisering van een vka met negen in plaats van elf windturbines.
- Zorgen over de nadelige gezondheidseffecten van de elf turbines voor de leden van de VHTAC die in de onmiddellijke nabijheid van de turbines wonen.
- Zorgen over de nadelige effecten voor de natuurgebieden die mogelijk zouden kunnen optreden, maar waarover ook ter zake deskundigen op dit moment nog geen harde uitspraken kunnen en durven doen.
- De wens om het gebied ten noorden van de Burgemeester Willekenslaan vrij te houden voor toekomstige andere ruimtelijke ontwikkelingen, zoals extensieve akkerbouw, intensieve dierhouderij, andere bedrijfsmatige activiteiten, wonen, toerisme, natuurontwikkeling en wie weet wat er de komende halve eeuw nog uit de hoge hoed getoverd zal worden.

Rest mij tot slot nog om twee opmerkingen te maken. Op de eerste plaats wil ik mijn fractiegenoten danken voor de uitzonderlijk grote betrokkenheid waarmee zij hun tanden in dit lastige dossier hebben gezet en steeds op zoek zijn geweest naar de beste oplossing (of om het eens negatief te formuleren: de minst slechte oplossing). Mevrouw de Voorzitter, geloof me: niet alleen bij de aanvragers en de omwonenden zullen er zijn die in het kader van dit dossier een of meer slapeloze nachten hebben gehad, ook een deel van onze fractie heeft enkele doorwaakte nachten gehad waarbij de molenwieken maar door het hoofd bleven draaien.

Tot slot ben ik nog het antwoord schuldig op de vraag wat de stemverhouding zal zijn. Mevrouw de Voorzitter, indien U aan het einde van de tweede termijn het raadsvoorstel in stemming brengt, zullen – in alfabetische volgorde – de heren Huijbregts, Van Laarhoven, Lauwers en Maas vóór het collegevoorstel stemmen. Mevrouw De Kort en mevrouw Van Rooij en de heren Van Dommelen en Van der Heijden zullen het collegevoorstel niet ondersteunen.

Tot zover onze inbreng in eerste termijn.